

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege pentru modificarea
și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie
2007

Prezenta Notă informativă conține prevederi privind fundamentarea proiectului Lege pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007 și este elaborată în conformitate cu prevederile art. 20 din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 „Privind actele legislative”. Proiectul de lege respectiv a fost elaborat în conformitate cu prevederile pct. 8.1 lit. b) din sectorul financiar nebanca al Planului de acțiuni al Republicii Moldova privind implementarea Recomandărilor Comisiei Europene pentru instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1125 din 14.12.2010, pct. 2.8.2 din Planul de acțiuni privind realizarea Programului de stat de susținere a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2009-2011, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 123 din 10.02.2009 și pct. 5.1 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a pieței financiare nebanca pe anii 2011-2014 aprobat prin Legea nr. 35 din 03.03.2011.

I. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

Ca rezultat al punerii în aplicare a noilor prevederi ale Legii asociațiilor de economii și împrumut nr.139-XVI din 21.06.2007, începînd cu 01.01.2008 (în continuare – Legea nr.139-XVI din 21.06.2007) care a condus la clasificarea asociațiilor pe categorii de licență în scopul controlului riscurilor asumate de acestea, au fost sesizate anumite carențe legislative la desfășurarea activității asociațiilor.

La propunerea recomandată de experții Băncii Mondiale a fost sesizată necesitatea stabilirii unicității asociației centrale în sistemul asociațiilor de economii și împrumut, în scopul contribuției centralizate la dezvoltarea durabilă a tuturor asociațiilor și îmbunătățirii calității serviciilor acordate de către acestea membrilor lor. Mai mult ca atât, prevederile actuale ale Legii nr.139-XVI din 21.06.2007 prevăd constituirea și funcționarea unui singur fond de lichidități pentru asociațiile care acceptă depuneri de economii care urmează a fi administrat de către asociația centrală.

Ținînd cont de modificările introduse la Legea nr. 451-XV din 30.07.2001 „Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător”, începînd cu 01.10.2008 a fost prevăzută atribuția de licențiere a activității desfășurate de asociațiile de economii și împrumut de către C.N.P.F. În acest context a fost identificată necesitatea stabilirii condițiilor și cerințelor de licențiere de către autoritatea de supraveghere (C.N.P.F.) în dependență de categoria de licență a asociațiilor de economii și împrumut, precum și față de filialele și reprezentanțele acestora.

Totodată, odată cu extinderea ariei de activitate a asociațiilor și respectiv creșterea numărului de membri ai acestora, a devenit complicată procedura de desfășurare a adunărilor generale ale membrilor și asigurarea cvorumului necesar, iar reprezentarea membrilor la

adunările respective poate fi efectuată doar în baza procurilor autentificate notarial, fapt care reprezintă o povară pentru membrii preponderent locuitor din zonele rurale. În acest scop a fost preluată practica Irlandei și a Germaniei privind diminuarea semnificativă a numărului de membri necesari întru asigurarea cvorumului la adunările generale repetate, cu condiția înștiințării tuturor membrilor asociației, sub semnătura personală a fiecăruia, privind convocarea adunării generale, inclusiv fiind prezentate documentele principale care stau la baza petrecerii adunării în cauză.

Pe parcursul evoluției sistemului asociațiilor de economii și împrumut, a fost sesizată necesitatea aplicării unui mecanism de lichidare din oficiu și radiere din Registrul de stat al persoanelor juridice a asociațiilor, în condițiile în care se constată un număr semnificativ de asociații licența cărora a fost retrasă, iar dizolvarea acestora nu a fost inițiată. Un risc însemnat constatat în aceste cazuri constă în continuarea desfășurării activității de către astfel de asociații, inclusiv fiind aplicată ștampila acesteia care induce în eroare populația.

Suplimentar a fost identificată necesitatea aducerii în concordanță și precizării anumitor prevederi cuprinse în Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, precum și ajustarea necorespunderilor cu alte acte legislative și normative în vigoare. Astfel, a fost expres stabilită procedura de atestare și confirmare în funcție a administratorilor în scopul conformării cerințelor prevăzute la art. 12 alin. (1) și art. 46 alin. (1) și alin. (3) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007. Atestarea directorului executiv și a contabilului-șef ai asociației este o cerință fundamentală, recomandată de instituțiile internaționale specializate, care permite selectarea persoanelor cu funcții de răspundere competente pentru exercitarea atribuțiilor, precum și asigurarea unui anumit grad de profesionalism, ținând cont de faptul că activitățile de bază ale acestora constau în gestionarea eficientă și responsabilă a mijloacelor financiare atrase (inclusiv de la populație). Cerința respectivă este aplicată începând cu anul 2003 pînă în prezent, autoritatea de supraveghere acordînd certificate de calificare la 700 directori executivi și 600 contabili-șefi, pe un termen nelimitat.

Totodată au fost introduse amendamente care să concretizeze și să stabilească expres prevederile privind activitatea filialelor și reprezentanțelor, în legea actuală existînd o ambiguitate la aspectele date. În acest context au fost stipulate activitățile admise a fi efectuate de filiale și reprezentanțe, a fost atribuit în competența consiliului aprobarea regulamentelor filialelor și reprezentanțelor, precum și desemnarea și revocarea conducătorilor acestora. De menționat este că regulamentul filialei/reprezentanței este un act intern care urmează să stabilească modul de funcționare a subdiviziunilor în cauză, organele și atribuțiile acestora, genurile de activitate care pot fi desfășurate, iar în dependență de circumstanțe (spre exemplu creșterea cererii și tipului de servicii acordate de asociații în anumite unități administrativ teritoriale) poate apărea necesitatea aprobării în mod de lucru a modificărilor sau completărilor la acesta (fapt mai complicat de realizat în cazul aprobării regulamentelor în cauză de către adunarea generală). Mai mult ca atît, instituirea și lichidarea filialelor și reprezentanțelor rămîne de competența exclusivă a adunării generale a membrilor asociației.

Suplimentar se propune modificarea modului de alegere a președintelui consiliului asociației, prin atribuirea acestei competențe către membrii consiliului. Necesitatea acestui amendament este condiționată de situațiile constatate în repetate rînduri, în care președintele consiliului din anumite motive nu poate (sau nu vrea) să-și îndeplinească atribuțiile, funcția

căruia urmînd a fi subrogată cu un membru supleant ales de adunarea generală, procedura stipulată în legislație care de altfel asigură continuitatea activității asociației, însă nu stabilește modul de desemnare a funcției de președinte al consiliului.

II. Principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, elemente noi.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21 iunie 2007 propune următoarele completări:

- stabilirea atribuției de reglementare a condițiilor și cerințelor de licențiere de către autoritatea de supraveghere în dependență de categoria de licență a asociațiilor de economii și împrumut, precum și față de filialele și reprezentanțele acestora;
- identificarea unicității asociației centrale în sistemul asociațiilor de economii și împrumut;
- introducerea noțiunii unice de „rezervă instituțională” pe parcursul textului legii;
- simplificarea modului de desfășurare a adunărilor generale ale membrilor asociațiilor de economii și împrumut prin micșorarea numărului de membri necesari a fi prezenți în scopul asigurării adunărilor generale deliberative;
- introducerea procedurii simplificate de radiere din Registrul de stat al persoanelor juridice din oficiu a asociațiilor;
- stabilirea expresă a atribuțiilor autorității de supraveghere de stabilire a cerințelor de confirmare în funcție și de atestare a administratorilor asociațiilor;
- permiterea exercitării funcției de administrator (a membrilor consiliului sau comisiei de cenzori) inclusiv a persoanelor care pot fi funcționari în alte autorități publice;
- permiterea prezenței în comitetul de creditare a administratorilor asociației (spre exemplu directorul executiv care în prezent nu poate participa la decizia de acordarea a împrumuturilor membrilor).

III. Referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului Legii cu reglementările în cauză.

În conformitate cu prevederile legislației, asociațiile de economii și împrumut reprezintă organizații necomerciale cu statut juridic special, constituite benevol de persoane fizice și juridice, asociate pe principii comune, care acceptă de la membrii săi depuneri de economii, le acordă acestora împrumuturi, precum și alte servicii financiare în conformitate cu categoria licenței pe care o dețin. Ținînd cont de aceasta, în cadrul Procesului de negociere a Acordului de asociere al Republicii Moldova și Uniunii Europene care a avut loc pe parcursul anului 2010, la Titlul VI „Servicii financiare” a Acordului a fost acceptată dispensarea asociațiilor de economii și împrumut de obligația corespunderii legislației aferente prevederilor Directivei 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (reformare). Totodată activitatea desfășurată de asociațiile de economii și împrumut este ghidată de recomandările aprobate de Consiliul Mondial al Uniunilor de Credit (WOCCU), proiectul propus fiind adus în concordanță cu Legea Model pentru Uniunile de Credit elaborată de WOCCU și alte reglementări corespunzătoare.

Suplimentar, ținînd cont de prevederile art. 2 alin. (5) din Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iunie 2008 privind contractele de credit

pentru consumatori, statele membre pot să excludă din domeniul de aplicare a prezentei directive contractele de credit încheiate de o organizație care corespunde prevederilor art. 2 alin. (5) lit. a) - lit. d) (caracteristice asociațiilor de economii și împrumut din țară) în cazul în care valoarea totală a contractelor de credit încheiate de aceasta este nesemnificativă în raport cu valoarea totală a tuturor contractelor de credit existente în statul membru în care această organizație își are sediul și în cazul în care valoarea totală a tuturor contractelor de credit încheiate de toate organizațiile de acest fel în respectivul stat membru nu depășește 1% din valoarea totală a tuturor contractelor de credit existente încheiate în respectivul stat membru. Totodată același articol al directivei prevede că statele membre analizează anual condițiile de aplicare a oricărei excluderi de acest fel, pentru a vedea dacă aceste condiții continuă să existe, și procedează la eliminarea excluderii în cazul în care consideră că nu se mai întrunesc condițiile necesare. Astfel, a fost propusă completarea art. 46 alin. (3) din Legea asociațiilor de economii și împrumut prin atribuirea autorității de supraveghere a dreptului de a stabili cerințele prevăzute în directiva menționată. De menționat că la finele anului 2010 ponderea portofoliului de împrumuturi acordate de asociații în total credite acordate în economia națională a constituit 0,9%, fiind în descreștere cu 24,4 la sută față de anul 2009, cauzată de descreșterea semnificativă a creditelor externe primite de asociații. Iar statutul asociațiilor de economii și împrumut prevăzut în Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007, corespunde în întregime prevederilor art. 2 alin. (5) din Directiva menționată.

IV. Actul de analiză a impactului de reglementare

De menționat este că asociațiile de economii și împrumut nu practică activitate de întreprinzător, fiind participanți la piața financiară nebanară. Ținând cont de prevederile art. 20 lit. e) din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001 „Privind actele legislative” și prevederile art. 1 din Legea nr. 235-XVI din 20.07.2006 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător”, analiza impactului de reglementare nu este solicitată.